

دکترین ترامپ، نظم جهانی و موقعیت ایران در گفت و گو با
«سید جلال دهقانی فیروزآبادی»

منازعه ایران و آمریکا قابل مدیریت است

علیرضا حجتی
دبیر گروه بین الملل

در روابط بین الملل، «توصیف» مهم‌ترین عنصر برای واحدهای سیاسی و یک تصمیم‌ساز است که در سطح ملی و فراملی می‌خواهد به اتخاذ راهبرد برای تأمین منافع ملی کشورش دست بزند. توصیف در پیوند با «شناخت» قرار داشته و از برآیند این دو «تجویز» استخراج می‌شود. سؤال اساسی امروز سیاست بین الملل این است که دونالد ترامپ را باید چگونه شناخت و راهبرد دولتش را توصیف کرد؟ اگرچه بیشتر بر خصوصیات فردی و روانی رئیس‌جمهوری آمریکا به عنوان یک تاجر یا شخص خودشیفته تأکید می‌شود، اما به نظر می‌رسد ترامپ این بار رویکردی منسجم‌تر در روابط خارجی ایالات متحده پیش گرفته است. او می‌خواهد ساختار مسلط سیاست خارجی چنددهه‌ای آمریکا در هشت دهه قبل را دگرگون کند. ترامپ معتقد است که آمریکا بیش از حد نیاز، خودش را درگیر نظم بین‌المللی کرده است. بر این اساس، نقش آمریکا در جهان باید بازخوانی شده و بازتعریف شود. مؤلفه‌های این تغییرات عقب‌نشینی از نظم جهانی لیبرال، نظام هنجارمحور و قاعده‌محور همچنین عبور از چندجانبه‌گرایی خواهد بود. بنابراین ترکیبی از «انزوآگرایی مونرویی» و «توسعه‌طلبی تهاجمی» به جای جهان‌گرایی صرف راهبرد ترامپ ۲ خواهد بود. او این طور می‌خواهد عظمت را به آمریکا بازگرداند، عظمتی که ترامپ در این دوره در ویلیام مک کینلی، رئیس‌جمهوری قرن نوزدهمی آمریکا جست‌وجو می‌کند. هر چه هست، ترامپ عنصر آناشیک روابط بین الملل را بیشتر تقویت خواهد کرد و نظم موجود را یک قدم دیگر به پرتگاه نزدیک خواهد کرد. خطر در کمین است؟ این نوشتار پاسخ‌های جامع سید جلال دهقانی فیروزآبادی، استاد و نظریه‌پرداز روابط بین الملل به این پرسش‌ها است.

برای مشاهده فیلم
بار کد را اسکن کنید

ایران

۲۸۹

ایران

آمریکا در پیش بگیرد. ارزیابی شما از راهبرد کلی سیاست خارجی دولت جدید آمریکا چیست؟
دکترین «مونرو ۲» نامگذاری مناسبی برای دکترین و راهبرد سیاست خارجی ترامپ است؛ چون دکترین ترامپ در عین شباهت با دکترین مونرو، با آن تفاوت و تمایز نیز دارد. هر دو دکترین، نیمکره غربی را حیطه خلوت، حوزه نفوذ و حوزه استحفاظی آمریکا تعریف

شاهد مثالی از این تفاوت ارزیابی می‌کنند. اساساً دکترین ترامپ ۲ در سیاست خارجی چیست؟ مایک والتز مشاور امنیت ملی او، از راهبردهای رئیس‌جمهوری آمریکا تحت عنوان «دکترین مونرو ۲» نام برده که به معنای احیای این راهبرد و شاید ایجاد تغییراتی در آن است که علاوه بر حفظ وجه «انزوآگرایی» سیاست تهاجمی و توسعه‌طلبانه‌تری هم در بیرون از مرزهای

◀ نظرات گوناگونی درباره رویکردهای دولت دوم ترامپ در فضای بین‌الملل مطرح شده است. یک نظر این است که او همان ترامپی است که در دور اول ریاست جمهوری‌اش بود اما نظر دیگر این است که او با استفاده از تجارب قبل این بار متفاوت عمل خواهد کرد و سیاست‌های توسعه طلبانه‌ای را که او در قبالت کانادا، پاناما، مکزیک و گرینلند در پیش گرفته